

KÁDÁR JÓZSEF

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Történettudományi Doktori Iskola, Modernkor Program

kadarjr91@citromail.hu

A jordániai nacionalizmus

A 19. században a nyugati világ exporttermékeként a Közel-Keleten is megjelentek az Európában kifejlődött ideológiák, így a nacionalizmus is. A század végére az arab nacionalizmus az egész térség szellemi és politikai életét megmozgatta, és egyre inkább oszmánellenes színezetet öltött, amely végül az első világháború alatt arab felkeléshez vezetett az Oszmán Birodalom ellen. Az arabok célja, egy egységes arab kalifátus, azonban a nagyhatalmi érdekek miatt nem jöhetett létre, helyette a Közel-Kelet felvette többé-kevésbé ma ismert formáját, és a háború utáni rendezés utat indított a közel-keleti „nemzetállamok” kialakulásának.

Transzjordánia brit mandátumként 1921-ben jött létre. Vezetője, Abdalláh emír már uralkodása kezdetén kiegyezett a helyi törzsekkel. Ezt követően kezdődött meg az emír és barátja, az angol katonatiszt, John Glubb vezetésével a törzsi identitás átforgalmazása jordániai identitássá. A jordániai nacionalizmus csirái tehát az 1920-as évek végéig vezethetők vissza. Ezt igyekezett a 1930-as évek végétől a palesztinai arabok között is terjeszteni. Az első arab-izraeli háború a Nyugati Part annexiójával végződött, ezzel komoly ideológiai harc kezdődött a palesztinok és a jordániaiak között, amely folyamánként Jordánia a pánarab nacionalizmussal is szembekerült. Ez az ideológiai harc egészen 1970-ig tartott. Hogyan lehet tehát definiálni a jordániai nacionalizmust, kit tekinthetünk jordániainak és melyek voltak a palesztin-jordániai ideológiai harc főbb eseményei?